

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ

гр. София, район "Искър", ул. Мюнхен №12

Механизъм за противодействие на училищния тормоз и насилие между учениците в ПГ по транспорт за учебната 2021/2022 година

Превантивни мерки и дейности

Основен принцип е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на насилието и тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

1. Същност на понятията тормоз и насилие.

1.1. Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група. **Насилието** между учениците в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни измерения и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението, както на учениците, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики на това поведение:

- ❖ злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи ученик;
- ❖ извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция за да нарани другата физически или психически, да я унижи или изолира от социалния живот;
- ❖ повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Физически тормоз - блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз - подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз - подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз - избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с учениците, обект на тормоз, изолиране. Тормозът може да бъде или виртуален. Тук спада разпространението на: обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook; разпространяване на материали, които уронват достойнството на ученика или го унижават; снимането на ученик с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

Кибертормозът (или както е известен по света – cyberbullying) е новата форма на насилие между ученици. Насилието се извършва чрез използването на мобилните телефони и интернет (социални мрежи, skype и др.). Това е формата на тормоз, която учители и родители най-малко познават и я игнорират. А почти 1/3 от насилието сред децата вече е в кибер пространството, скрито зад анонимността и безразличието, но също толкова болезнено.

Кибернасилието приема много форми, включително:

- Дразненето на някого
- Имперсонирането на някого
- Качване на чужда лична информация
- Споделяне на чужди снимки без позволение
- Създаване на блог или сайт за някого
- Качване на видео материал на истински тормоз

1.2. "Насилие" над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

"**Физическо насилие**" е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

"**Психическо насилие**" са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

"**Сексуално насилие**" е използването на дете за сексуално задоволяване.

"**Пренебрегване**" е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

2. Задължение на всеки учител, възпитател и служител в училището е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз или насилие, на която е станал свидетел.

3. Мерки за намаляване на риска от училищния тормоз и насилие между учениците:

- ❖ На всички нива на защита и отстояване на човешките права и проява на междуетническа толерантност.
- ❖ Запознаване на учители, родители и ученици с настоящия „Механизъм за противодействие на училищния тормоз и насилие между учениците в ПГ по транспорт чрез сайта на гимназията.
- ❖ Провеждане на колективни и индивидуални срещи с родители с цел информиране от класните ръководители „Какво е насилие и тормоз? Как да го разпознаваме?“ на родителски срещи и в приемното време на класния ръководител;
- ❖ Сред ученици в часа на класа и в приемното време на класния ръководител.

4. Начини за противодействие на училищния тормоз и/или насилие между учениците в ПГ по транспорт

4.1. Създаване на координационен съвет, който да отговаря за планиране и координиране на усилията за справяне с тормоза и насилието.

Председател: инж. Даринка Христова - ЗДУД

Членове: Михаил Тасев

инж. Кирил Добрев

инж. Иван Симонов

4.2. Дейности на ниво класна стая/паралелка:

Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и насилието и се работи за формирането у учениците на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

Дискусии, решаване на казуси в ЧК на тема: „Видове агресия и училищен тормоз“, „Защо АГРЕСИЯТА е вредна“, Личностни стратегии за справяне с тормоза и агресията”

4.3. Дейности по превенция и интервенция /реакция/ на ниво училище:

4.3.1. Подобряване на системата от дежурства, с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка /при анкетирането/ е установено, че се извършва тормоз или насилие.

въвеждане на дежурство във файето и до физкултурния салон

засилване на контрола от страна на дежурни учители и помощния персонал около санитарните помещения в училище.

4.3.2. Повишаване квалификацията на учителите за справяне с критични ситуации и прекратяване на тормоза и насилието

4.3.3. Поддържане в сайта на училището на темата „Училищен тормоз между ученици” - с различни подтеми, инициирани от ученици.

4.3.4. Поддържане на работещата система за съобщаване за случаи на тормоз и насилие, като се спазват основните принципи на конфиденциалност.

4.4. Дейности с родителско участие:

4.4.1. Общочилищна инициатива „Да запазим децата на пътя" - съвместна изява на ученици и родители и УКБДП със съдействието на КАТ „Пътна полиция", БЧК и др.

5. Ресурсна обезпеченост

Училищното ръководство осигурява ежегодно обучение на учителите и служителите

6. Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз и/или насилие между учениците.

I. Инциденти, свързани с физическо насилие

1. При настъпване на инцидент, който би могъл да застраши живота и/или здравето на ученик всеки учител и служител в гимназията е длъжен незабавно да уведоми член на ръководството (директор или заместник-директор).

2. В случай, че инцидентът е свързан с физическа опасност за живота/здравето на ученик, свидетелят на инцидента или служителят, разбрал пръв за него, веднага сигнализира медицинското лице за извършване на медицински преглед на пострадалият.

3. Медицинските лица извършват първоначален преглед на пострадалият ученик и регистрират състоянието му в регистрационната книга.

4. Ако медицинското лице прецени, че е необходимо уведомяване на Спешен център, се повиква спешна медицинска помощ на телефон 112. Незабавно след това се уведомяват и родителите /настойниците на пострадалият ученик, като разговорът се регистрира в дневник - регистър.

5. Ако инцидентът е свързан с физическо насилие, което да е предизвикало физически травми, незабавно се уведомяват и органите на реда - РПУ дежурен или инспектор ДПС, както и родителите/настойниците на ученикът, упражнявал насилието.

6. След като са извършени първите необходими действия по опазване живота и здравето на пострадалият ученик, учителят, констатирал проявата регистрира сигнала в специален дневник, съхраняващ се в УЧИТЕЛСКАТА СТАЯ.

Дневникът - регистър съдържа следните графи; Но по ред; дата, час, кратко описание на ситуацията, име и фамилия и клас на участниците; предприети мерки; име и подпис на преподавател, регистрирал инцидента; подпис на Директор/ЗДУД.

7. Класният ръководител извършва проверка на случая, като при необходимост ползва съдействието на ръководството на училището.

8. При инцидент, свързан с ПТП при който има пострадал ученик или завършил с фатален край, класният ръководител писмено уведомява директора, а той - РУО – МОН.

9. Извършване на последващи действия - налагане на санкции съгласни ЗПУО, тематични часове на класа, беседи и разговори с родители и/или други подходящи според случая възпитателни мерки.

10. След регистриране на инцидент класният ръководител на ученик (ученици), иницирали и/или извършили физическа саморазправа, подава информация и на УКПППУ.

11. Училищната комисия за превенция на противообществените прояви на учениците планира и осъществява дейности с възпитателна функция спрямо ученикът, иницирали и/или извършили физическа саморазправа.

II. Инциденти, свързани с психическо насилие

1. При постъпване на сигнал, свързан с данни за упражнено психическо насилие върху ученици, всеки учител или служител в гимназията е длъжен незабавно да уведоми ръководството (директор или заместник-директор). Констатираният проблема учител регистрира инцидента в специалния дневник - регистър, съхраняващ се в учителската стая на гимназията.

2. Класния ръководител извършва проверка по случая.

3. Класният ръководител по телефона уведомява родителите на двете страни.

4. След регистриране на инцидент, класния ръководител на ученик (ученици), иницирали и/или извършили психическо насилие подават информация и на УКПППУ /Уч.комисия за превенция на противообщ. прояви на ученици/

5. УКПППУ прави предложение и осъществява дейности с възпитателна функция спрямо ученици, иницирали и/или извършили психическо насилие.

6. След изясняване на случая класният ръководител прави предложение, съгласувано за приемане на превантивни мерки и/или последващи действия - уведомяване на ДПС, Отдел за закрила на детето към "Дирекция социално подпомагане", разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на санкции съгласно ЗПУО и др.

7. Ръководството на училището взема решение дали да извърши писменото уведомяване на съответните институции (при необходимост).

8. Извършване на последващи действия

- налагане на санкции по ЗПУО, тематични часове на клас, беседи, разговори с родителите и/или други подходящи според случая възпитателни мерки.

7. Действия при разрешаване на установен училищен тормоз или насилие между учениците в ПГ по транспорт.

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите ученици. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо ученикът, което е упражнило тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с ученика. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан.

Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва ученика. Не е желателно ученикът да се изслушва съвместно с потърпевшият. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо ученика, което е обект на тормоз:

- Работата с ученици, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило;

- Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

- Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.